

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

OBCHODNÁ FAKULTA

Evidenčné číslo: 102003/B/2023/36145173758675716

**POSUDZOVANIE BONITY OBCHODNÉHO PARTNERA
AKO KLÚČOVÝ FAKTOR ELIMINÁCIE KREDITNÝCH
RIZÍK V PODNIKANÍ**

Bakalárska práca

2023

Mimolat Bagaev

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA

**POSUDZOVANIE BONITY OBCHODNÉHO PARTNERA
AKO KLÚČOVÝ FAKTOR ELIMINÁCIE KREDITNÝCH
RIZÍK V PODNIKANÍ**

Bakalárska práca

Študijný program: Medzinárodný obchod

Študijný odbor: Ekonómia a manažment

Školiace pracovisko: Katedra medzinárodného obchodu

Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Ľuboš Pavelka, PhD.

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že som bakalársku prácu vypracoval samostatne a uviedol som všetky použité zdroje, s ktorými som pracoval pod odborným vedením školiteľa, doc. Ing. Ľuboša Pavelku, PhD.

.....

Vlastnoručný podpis

Pod'akovanie

Touto cestou by som chcel vyjadriť veľkú vďaku môjmu školiteľovi, doc. Ing. Ľubošovi Pavelkovi, PhD. za jeho cenné rady, pripomienky a drahocenný čas, ktorý mi venoval.

ABSTRAKT

BAGAEV, Mimolat: *Posudzovanie bonity obchodného partnera ako kľúčový faktor eliminácie kreditných rizík v podnikaní*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Obchodná fakulta; Katedra medzinárodného obchodu. – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Ľuboš Pavelka, PhD. – Bratislava: OF 2023, 39 s.

Záverečná práca je vypracovaná na tému *Posudzovanie bonity obchodného partnera ako kľúčový faktor eliminácie kreditných rizík v podnikaní*. Cieľom tejto práce bolo určiť algoritmy stanovovania kreditných limitov firemných zákazníkov na základe analýz dôveryhodnosti a bonity obchodných partnerov. Práca je rozdelená do troch častí. V prvej sme si povedali čo to pojem bonita je a ako ju vieme analyzovať. Následne sme stručne opísali druhy rizík a konkrétnejšie sme sa venovali kreditnému riziku, kedy sme spomenuli aj nástroje pomocou, ktorých ho vieme riadiť. V druhej časti sme popísali ciele a metodiku práce. V záverečnej časti sme pomocou teoretických poznatkov už v praxi vyhodnocovali bonitu obchodného partnera a nastavili sme kreditný limit a platobné podmienky.

Kľúčové slová:

Bonita, kreditné riziko, analýza, kreditný limit, platobné podmienky.

ABSTRACT

BAGAEV, Mimolat: *Evaluation the creditworthiness of a business partner as a key factor in eliminating credit risks in the business.* – University of Economics in Bratislava. Faculty of Commerce; Department of International trade. – Supervisor: doc. Ing. Ľuboš Pavelka, PhD. – Bratislava: OF 2023, 39 p.

The final thesis is prepared on the topic of Evaluation the creditworthiness of a business partner as a key factor in eliminating credit risks in the business. The aim of this work was to determine algorithms for establishing credit limits for corporate customers based on analyses of the trustworthiness and creditworthiness of business partners. The work is divided into three parts. In the first one, we discussed the concept of creditworthiness and how we can analyse it. Subsequently, we briefly described the types of risks and more specifically focused on credit risk, when we also mentioned the tools with which we can manage it. In the second part, we described the goals and methodology of the work. In the final part, with the help of theoretical knowledge, we evaluated the creditworthiness of the business partner in practice and set the credit limit and terms of payment .

Key words:

Creditworthiness, credit risk, analysis, credit limit, terms of payment.

Obsah

Zoznam ilustrácií a tabuliek.....	7
Úvod.....	8
1 Súčasný stav riešenej problematiky	8
1.1 Bonita	9
1.1.1 Analýza úverovej spôsobilosti	9
1.2 Finančné riziká	14
1.3 Kreditné riziko	16
1.3.1 Kreditné limity	16
1.3.2 Platobné podmienky	17
2 Cieľ a metodika práce	21
3 Výsledky práce a diskusia.....	22
3.1 Základné informácie o firme	22
3.2 Finančná analýza	22
3.2.1 Súvaha.....	22
3.2.2 Výkaz ziskov a strát.....	23
3.2.3 Pomerové ukazovatele	23
3.3 Nefinančná analýza	27
3.3.1 Vonkajšie prostredie firmy	27
3.3.2 Vnútorne prostredie firmy	29
3.4 Nastavenie kreditného limitu a určenie platobných podmienok	33
4 Záver	35
Zoznam použitej literatúry	36

Zoznam ilustrácií a tabuliek

Obrázok 1 : Stratégia výberu platobných podmienok v medzinárodnom obchode	20
Obrázok 2 : Znázornenie postupu hodnotenia úverovej schopnosti obchodných partnerov	20
Obrázok 3 : Zoznam daňových dlžníkov ku 27.4.2023	30
Obrázok 4 : Zoznam dlžníkov sociálneho poistenia z 27.4.2023	31
Tabuľka 1: Finančné ukazovatele	11
Tabuľka 2 : Druh platobnej podmienky	19
Tabuľka 3: Rozdelenie platobných nástrojov z pohľadu banky	19
Tabuľka 4 : Skladba aktív a pasív	22
Tabuľka 5 : Skladba tržieb a nákladov	23
Tabuľka 6 : Pomerové ukazovatele rentability	23
Tabuľka 7 : Pomerové ukazovatele likvidity	24
Tabuľka 8 : Pomerové ukazovatele aktivity	25
Tabuľka 9 : Pomerové ukazovatele zadlženosti	26
Tabuľka 10: SWOT analýza	32

Úvod

V posledných rokoch riziká v podnikaní prudko vzrástli po vypuknutí pandémie Covid-19 a invázie Ruska na Ukrajinu. Tieto udalosti zvýšili počet bankrotov firiem. Príčinou bolo narušenie dodávateľsko- odberateľských vzťahov, meškanie lodnej prepravy a zdraženia energií. Firmy sa ťažko vysporiadávajú zo zdražovaním úverov – od roku 2022 a poklesu objednávok a zákazníkov z dôvodu vysokej inflácie a rastu životných nákladov. (International monetary fund., 2023)

Preto je veľmi dôležité aby firmy v tejto ťažkej dobe obchodovali s dôveryhodnými partnermi a nevystavovali sa nadmernému riziku. Toto vedia docieľiť tým, že si obchodného partnera preveria a dohodnú si vhodné podmienky obchodovania. Vo svojej záverečnej práci sa venujem problematike nastavovania kreditných limitov, aby sme sa vyhli kreditným rizikám .

V úvodnej časti budem hovoriť o bonite a stručne poviem ako ju analyzovať. Následne zadefinujem druhy rizík, z čoho premostím na kreditné riziká a teda aké nástroje vieme použiť aby sme sa vyhli ich vzniku. Potom vyberiem konkrétne spôsoby ako analyzovať obchodného partnera pomocou verejne dostupných informácií z internetu.

Na záver tieto poznatky použijem v praxi, kde budem analyzovať vybraného obchodného partnera a pokúsim sa nastaviť správny úverový limit tak, aby sme eliminovali možnosť vzniku rizikovej pohľadávky.

1 Súčasný stav riešenej problematiky

1.1 Bonita

Bonita je termín používaný na opísanie schopnosti jednotlivca alebo organizácie splácať úver a zároveň dodržiavať dohodnuté podmienky. (Investopedia, 2023)

V oblasti financií predstavuje bonita hodnotu ekonomického subjektu na trhu. Je spojená s dôveryhodnosťou podniku v obchodných vzťahoch, jeho platobnou schopnosťou a schopnosťou zhodnocovať vlastný majetok. Je to nielen záujem vedenia spoločnosti, ale aj externých strán - obchodných partnerov, bánk a ratingových spoločností. Bonitu môžeme tiež definovať ako dobrú povest' a serióznosť podniku, ktorý má alebo nemá schopnosť splácať svoje dlhy. Na základe bonity sa aj upravujú obchodné vzťahy a je to dôležitý ukazovateľ konkurencieschopnosti alebo investície. Je to tiež jeden z ukazovateľov úverovej politiky. Bonita podniku poukazuje hlavne na mieru rizika spolupráce alebo poskytovania úveru. (Filarská, 2015)

Graydon UK Limited, označuje bonitu ako údaj ktorý nám pomáha určiť, či súčasný alebo potencionálny obchodný partner dokáže zaplatiť svoje záväzky a do akého objemu. Pre ochranu našich obchodných záujmov je potrebné, aby sme vedeli s kým obchodujeme. Obchodovanie s nevhodným partnerom vystavuje podnik zbytočnému riziku. Ak obchodný partner nie je schopný splácať svoj záväzok včas, vedie to k oneskorenej platbe, ktorá môže mať vplyv na prevádzkový kapitál podniku a vytvárať problémy s cash-flow. Ak oneskorená platba vedie k dlhom, môže to mať značný vplyv na finančnú stabilitu podniku. Problémy s cash-flow môžu tiež mať následný vplyv na celý dodávateľský reťazec a ohroziť stabilitu iných podnikov. (Graydon uk limited, 2023)

Celkovo je pre posudzovanie úverovej spôsobilosti dôležité zhodnotiť nielen súčasnú finančnú situáciu klienta, ale aj jeho históriu splácania dlhov a možnosti platiť svoje záväzky v budúcnosti.

1.1.1 Analýza úverovej spôsobilosti

Analýza bonity klienta zahŕňa dve zložky: nefinančnú analýzu a finančnú analýzu. Nefinančná analýza sa zameriava na identifikáciu príležitostí a rizík, ktoré nie sú zrejmé z finančných výkazov firmy, ako sú konkurencia v odvetví, kvalita manažmentu a marketingu, a vplyv hospodárskeho cyklu. Na druhej strane, finančná analýza je zameraná na

preskúmanie finančných výkazov spoločnosti, ako sú súvaha, výkaz ziskov a strát, analýza cash-flow, rozpočty a výsledky hospodárenia spoločnosti, aby sa zistil trend a volatilita v činnosti, ktorú spoločnosť vykonáva, ziskovosť, stabilita príjmov a náklady. Pre komplexné posúdenie klienta je dôležité poznať nielen jeho vnútorné prostredie, ale aj vonkajšie podmienky, ktoré naň pôsobia (Pilch, 2010 a Tkáčová, 2007).

1.1.1.1 Finančná analýza

Finančná analýza pomáha veriteľovi získať podrobný pohľad na finančnú situáciu dlžníka, identifikovať silné a slabé stránky jeho hospodárenia a na základe toho stanoviť primerané kreditné limity. Cieľom tejto analýzy je zhodnotiť finančné postavenie firmy a zistiť, či bude klient schopný splatiť záväzok včas a v plnej sume. (Pilch, 2010)

Medzi bežne aplikované finančné indikátory sa zaraďujú nasledujúce ukazovatele rozdelené do skupín:

1. Ukazovatele prevádzkovej výkonnosti
 - Pomer EBITDA¹/tržby, pomer čistý zisk / tržby atď.
2. Krytie dlhu
 - Pomer EBITDA/úroky, alebo porovnanie voľného Cash flow s kapitálovými výdavkami a s kapitálovými výdavkami vrátane dividend a úrokov,
3. Pomer dlhov a kapitálu
4. Úroveň vlastného imania, pomer vlastného imania a celkových aktív
5. Ukazovatele likvidity
 - Bežná likvidita, okamžitá likvidita, pomer zásob k čistým tržbám atď.
6. Pohľadávky

¹ EBITDA = earnings before taxes, interest, depreciation, amortization = zisk pred zdanením, úrokmi, opravkami (zníženie hodnoty), odpismi.

- Priemerná doba inkasa pohľadávok, porovnanie výšky pohľadávok a záväzkov.

(Tkáčová, 2007)

Tabuľka 1: Finančné ukazovatele

Finančný ukazovateľ	Význam finančného ukazovateľa
Pomer vlastného imania a celkových aktív	Vyjadruje úroveň vlastných zdrojov, všeobecne možno konštatovať, čím vyšší objem fixných aktív a voliteľnejší predmet činnosti, tým vyšší by mal byť ukazovateľ
Pomer čistého finanč. dlhu a vlastného imania	Indikátor externého financovania vo vzťahu k vlastnému imaniu
Krytie dlhu	Indikátor poukazujúci na to, ako je spoločnosť schopná kryť dlhovú službu prostredníctvom generovaného cash-flow
Krytie úrokov	Indikátor vyjadrujúci koľkokrát sú úrokové výdavky kryté prostredníctvom EBIT
Ukazovateľ bežnej likvidity	Indikátor schopnosti splniť krátkodobé záväzky za predpokladu, že obežné aktíva sú likvidné
Návratnosť aktív	Indikátor celkovej ziskovosti spoločnosti vo vzťahu k celkovým aktívam, efektívnosť použitia aktív

Zdroj: vlastné spracovanie, Tkáčová (2007).

V tabuľke č. 1 sú uvedené kritické ukazovatele pre posúdenie platobných rizík a ich vývoj. Hodnota finančného ratingu je potom určená na základe vyhodnotenia vybraných finančných ukazovateľov. Čím lepšia hodnota ukazovateľa, tým lepší výsledný finančné zdravie spoločnosti.

1.1.1.2 Nefinančná analýza

Vonkajšie prostredie

Firmy sú neustále v interakcii so svojím vonkajším prostredím, ktoré sa neustále mení. Vonkajšie prostredie zahŕňa ekonomické, sociálne, demografické, politicko-právne, ekologické a technologické faktory. Tieto faktory sa neustále menia a môžu predstavovať príležitosti alebo hrozby pre podniky a môžu do značnej miery ovplyvniť ich strategické rozhodnutia. Preto je veľmi dôležité sledovať ich vývoj a k tomu nám slúži makroekonomická a odvetvová analýza a prognóza.

Makroekonomická analýza sa zaoberá vonkajšími ekonomickými činiteľmi, ktoré ovplyvňujú všetky subjekty v danej ekonomike. Táto analýza umožňuje predvídať budúcu ekonomickú situáciu a identifikovať možné riziká.

Za najdôležitejšie makroekonomické faktory sa považujú najmä hospodársky rast, inflácia, úrokové sadzby, a výška spotreby, úspor a investícií. Okrem toho sú ovplyvnené aj ďalšími faktormi, ako sú fiškálna a monetárna politika, mzdová úroveň, medzinárodný obchod a pohyb kapitálu. Makroekonomická analýza má za cieľ identifikovať príležitosti a riziká, ktoré vychádzajú z celkovej ekonomickej situácie, a tým zvyšovať zisk a minimalizovať stratu. (Pilch, 2010)

Odvetvová analýza sa zameriava na preskúmanie charakteristík vybranej oblasti a posúdenie postavenia firmy v rámci nej, vrátane prognózovania budúceho vývoja. Táto analýza zohľadňuje nasledujúce aspekty:

1. Typ odvetvia: cyklické, neutrálne alebo anticyklické- podľa toho, ako reaguje na ekonomický cyklus.
2. Životný cyklus odvetvia: fáza životného cyklu, v ktorej sa odvetvie nachádza- zavedenie, rast, vrchol, stabilizácia alebo pokles.
3. Povaha konkurencie: analýza charakteru a intenzity konkurenčných bojov v odvetví na regionálnej, národnej alebo medzinárodnej úrovni a na čom je založená napr. na cene, kvalite, imidži atď.
4. Možnosti a trendy budúceho vývoja odvetvia: analýze s cieľom identifikovania perspektívnych oblastí a smerov vývoja do budúcnosti.
5. Situácia v odboroch: zohľadnenie odborovej organizácie a dohôd.

6. Faktory zásobovania: analýza riadenie základných surovín a závislosť na zahraničných zdrojoch.
7. Volatilita: analýza miery odchýlky od priemeru. Skúma, či je dané odvetvie zainteresované do rýchlo sa rozvíjajúcich a meniacich technológií a či existuje závislosť na malom počte veľkých kontraktov
8. Najväčšie slabiny odvetvia: analýza pravdepodobnosti možných politických, legislatívnych alebo dodávateľských rizík.

(Pilch, 2010)

Vnútročné prostredie firmy

Analýza vnútorného prostredia firmy je tak isto dôležitá, pretože procesy ktoré prebiehajú vo vnútri firmy majú značný vplyv na jej chod a efektívnosť - vonkajšie prostredie firiem je porovnateľné ale najväčšie rozdiely vznikajú najmä na vnútornej úrovni firiem.

Hodnotenie dôveryhodnosti vyplýva z posúdenia celkového správania sa firmy vo vzťahu k iným firmám alebo právnym subjektom. Pozitívne informácie o dôveryhodnosti môžu dopomôcť firme k získaniu úveru, avšak banky a poisťovne prikladajú väčšiu váhu údajom z finančnej analýzy.

Faktory ovplyvňujúce dôveryhodnosť:

- včasné splácanie záväzkov
- pravdivé účtovné doklady
- spôsob vedenia účtovníctva
- plnenie daňových povinností
- dodržiavanie zmluvných podmienok
- súdne spory vedené voči firme
- kvalita tovarov a služieb
- meno firmy
- vlastnícka štruktúra

(Pilch, 2010)

Ak klient vyžaduje úver na investičné účely je potrebné vypracovanie **podnikateľského zámeru**. Cieľom je presvedčiť banku/veriteľa, že ide o dobrý a ziskový projekt. Súčasne s podnikateľským zámerom je potrebné predostrieť **podnikateľský plán** v ktorom sú zahrnuté údaje o tržbách, nákladoch, zisku a splátkach úveru za celú dobu čerpania a splácania úveru, poprípade aj finančné výkazy za predchádzajúce obdobia.

SWOT analýza

SWOT analýza hodnotí silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia v porovnaní s konkurenciou, slúži na posudzovanie možného rizika vyplývajúceho z vonkajšieho aj vnútorného prostredia.

Kritériá hodnotenia silných a slabých stránok zahŕňajú:

- kvalita manažmentu
- informačný a kontrolný systém firmy
- pozícia na trhu
- marketing
- technologické vodcovstvo
- závislosť na obchodných partneroch

(Pilch, 2010)

Treba spomenúť, že v dnešnej dobe nám pre uľahčenie týchto procesov pomáha **digitalizácia**. Bankám, poisťovniam a ostatným finančným organizáciám pomáha nielen so znížením administratívy a procesov k spracovaniu žiadosti klientov o úver alebo iný produkt, ale aj s elimináciou kreditných rizík. Prostredníctvom automatizácie procesov dokážu teraz veritelia alebo banky, ktoré využívajú vlastné informačné systémy vyhodnotiť bonitu klientov a obchodných partnerov pomocou databáz, čo umožňuje zrýchlenie schvaľovacích procesov a rozhodovanie. (Steinhauser a Pavelka, 2021)

1.2 Finančné riziká

„Finančné riziko je všeobecne definované ako potenciálna strata subjektu, nie ale existujúca realizovaná či nerealizovaná finančná strata, ale strata v budúcnosti, ktorá vzniká použitím daného finančného alebo komoditného nástroja alebo portfólia.“ (Sivák, 2018)

Existujú rôzne členenia týchto rizík. R. Sivák ich vo svojej knihe delí na 5 základných:

- Úverové (kreditné) riziko- riziko zo zlyhania dlžníka tým, že nezaplatí svoje záväzky podľa dohodnutých podmienok a tým spôsobí veriteľovi stratu.
- Trhové riziko- riziko straty pri zmenách cien na trhu.
 - úrokové riziko- riziko straty pri zmene úrokových mier
 - akciové riziko- riziko straty pri zmene ceny akcií
 - komoditné riziko- riziko straty pri zmene ceny komodít
 - menové riziko- riziko straty pri menových kurzoch
 - korelačné riziko- riziko straty pri narušení korelácie medzi rizikovými nástrojmi, menami, trh atď.
- Riziko likvidity
 - riziko financovania- riziko straty pri momentálnej kreditnej neschopnosti
 - riziko trhovej likvidity- riziko straty pri malej likvidite na trhu
- Operačné riziko
 - transakčné riziko- riziko straty spojené s realizačnými procesmi (napríklad nesprávne zaúčtovanie, čo predĺži vysporiadanie obchodu)
 - riziko operačného riadenia- riziko straty spojené z chybami pri riadení front, middle a back office, ide o obchody nad limit alebo pranie špinavých peňazí a pod.
 - riziko systémov podpory- riziko straty spojené s chybami v systémoch, napríklad v počítačových programoch alebo chyby pri prenose údajov a pod.
- Obchodné riziko
 - právne riziko- riziko straty spojené so stratou právnych požiadaviek partnera.
 - riziko zmeny úverového hodnotenia- riziko straty spojené so stratou sťažených možnostiach získania financií za prijateľné náklady
 - riziko mena- riziko straty spojené s poklesom dobrej reputácie na trhoch
 - daňové riziko- riziko straty spojené so zmenou daňovej politiky
 - riziko menovej konvertibility- riziko straty spojené so zákazom zmeny jednej meny na druhú menu
 - riziko pohromy- riziko straty spojené s prírodnými katastrofami
 - regulačné riziko- riziko straty spojené s nesplnením regulačných opatrení

1.3 Kreditné riziko

Kreditné (úverové) riziko je najstarším a najvýznamnejším bankovým rizikom. Definujeme ho ako riziko straty spôsobenej obchodným partnerom tým, že nezaplatí svoje záväzky včas a v plnej výške podľa dohodnutého kontraktu. Buď ide o platobnú neschopnosť dlžníka, alebo o jeho platobnú neochotu v snahe získať bezúročný odklad splatnosti, alebo napr. zľavu na cene pod zámienkou simulovanej vady tovaru. (Euroekonóm, 2022)

Kreditné riziko vieme rozdeliť do týchto kategórií:

- Priame úverové riziko- strata zo zlyhania partnera týkajúce sa súvahových položiek ako sú úver, pôžičky, dlhopisy, zmenky atď..
- Riziko úverových ekvivalentov- strata zo zlyhania partnera týkajúce sa podsúvahových položiek ako sú úverové prísluby, poskytnuté záruky, poskytnutie dokumentárnych akreditívov, deriváty atď'.
- Riziko vyrovňania- strata zo zlyhania vyrovňania medzi subjektami, napríklad odberateľ uhradil záväzok voči dodávateľovi, ale ten úhradu neeviduje.
- Riziko úverovej angažovanosti- strata z angažovanosti sa vzťahu k nejakej organizácii, štátu atď'.

(SIVÁK,2018)

1.3.1 Kreditné limity

Základný nástroj pre riadenie kreditných rizík je stanovenie optimálneho kreditného limitu, ktorý predstavuje maximálnu výšku dodávateľského úveru, ktorú dokáže firma poskytnúť obchodnému partnerovi. (Cfo, 2013)

Najčastejšie máme tri možnosti ako tento limit nastaviť:

1. Poistenie odberateľa- Pri tejto možnosti poisťovňa stanoví kreditný limit. Spravidla úverová poisťovňa odškodní pohľadávky do 70% až 90% jej hodnoty v prípade ak odberateľ pohľadávku neuhradí. Cena takéhoto poistenia sa pohybuje okolo 0,2% až 1% z hodnoty pohľadávky. V prípade ak poisťovňa poskytne nedostatočnú výšku limitu prichádzajú do úvahy ďalšie body.

2. Získanie kreditnej informácie od agentúry- Pri tejto možnosti odporučí kreditný limit agentúra. Tieto agentúry vedia poskytnúť kreditne informácie, ktoré obsahujú okrem základných informácií o podnikaní odberateľa, informáciu o rizikovitosti odberateľa, platobných referenciách, výšku odporúčaného dodávateľského limitu a posledné dostupné finančné výkazy. Preverenie jedného subjektu nás môže stáť okolo 20 EUR až 150 EUR. Na rozdiel od poisťovne, agentúra si kreditne riziko na nepreberá. Pri výbere tejto možnosti je potrebné si dať pozor na aktuálnosť dát z ktorých čerpá predmetná agentúra.
3. Stanovenie kreditného limitu samostatne- Limit si určujeme sami na základe nám dostupných informácií o odberateľovi. Najčastejšie sa tento postup využíva ak poistenie pohľadávok nechceme, odberateľa sme skúšali poistiť, ale je nepoistiteľný, alebo nedôverujeme informáciám agentúr.

(Fap, 2023)

Poisťovne a agentúry používajú veľmi podobné informácie pre určenie výšky limitu dodávateľského úveru. Medzi týmito informáciami má najväčšiu váhu finančná analýza odberateľa, ktorá slúži na stanovenie jeho bonity. Ďalšie faktory, ako napríklad kvalitatívna analýza- komunikácia, informácie o manažmente, teritoriálne riziko, referencie a podobne, sú tiež dôležité, ale bez poznania bonity odberateľa založenej na finančnej analýze hospodárskych výsledkov, je to nepostačujúce pre určenie dodávateľského rizika. Ak nemáme informácie o bonite odberateľa založených na finančnej analýze jeho hospodárskych výsledkov, nemáme hlavnú informáciu na posúdenie dodávateľského rizika a teda na stanovenie limitu dodávateľského úveru sa riziko zvyšuje.

1.3.2 Platobné podmienky

Výber vhodných platobných podmienok v medzinárodnom obchode je kľúčový pre elimináciu problémových pohľadávok. Úspech obchodu závisí od bonity obchodného partnera a v nadväznosti na to voľby platobných a zabezpečovacích podmienok v kontrakte.

Dôležité je zvážiť riziko platobnej neschopnosti či neochoty odberateľa. (Steinhauser a Pavelka, 2021).

Najlepšie platobné podmienky sú záväzkom importéra a jeho banky. Tieto podmienky sú však zložitejšie dosiahnuť kvôli vyšším bankovým poplatkom a potrebe poskytnutia kolaterálu (zábezpeky) bankou importéra. Zabezpečenia môžu zahŕňať ručenie majetkom importéra alebo inej osoby v prospech banky, avšak niektoré formy ručenia sú bankou prijímané s nízkou prijatou istotou. (Steinhauser a Pavelka, 2021).

Platná právna úprava umožňuje vinkuláciu budúcich majetkových hodnôt, takže úverový dlžník môže bankám ponúknuť aj zabezpečenia v podobe budúcich pohľadávok, ktoré majú vzniknúť na základe realizácie obchodného prípadu. (Steinhauser a Pavelka, 2021).

Ak dlžník nezaplatí pohľadávku veriteľovi a bol medzi nimi dohodnutý bez záväzkový platobný nástroj šanca, že veriteľ vymôže pohľadávku závisí od toho, či bola poistená formou úverového poistenia v niektorých z komerčných poisťovní. Najväčší stupeň rizika nezaplatenia pohľadávky môžeme predpokladať vtedy ak sme nepreverili platobnú morálku veriteľa a súhlasili sme s odkladom splatnosti úhrady bez použitia záväzkového platobného nástroja. Preto je veľmi dôležité si vybrať vhodný platobný nástroj a platobné podmienky. Pri vyberaní platobného nástroja Nemyslieť na to či má byť platba realizovaná pred dodávkou pri dodávke alebo po dodávke. (Steinhauser a Pavelka, 2021)

Tabuľka 2 : Druh platobnej podmienky

Druh platobnej podmienky	Forma realizácie
Platba vopred (akontácia)	Hladká platba Bankový alebo súkromný šek
Platba pri dodávke	Hladká platba, SEPA inkaso Bankový alebo súkromný šek Dokumentárne inkaso (D/P) Cudzia zmenka akceptovaná importérom Vlastná zmenka vystavená importérom Dokumentárny akreditív (L/C)
Platba po dodávka	Hladká platba, SEPA inkaso Dokumentárne inkaso (D/A) Cudzia zmenka akceptovaná importérom Vlastná zmenka vystavená importérom Dokumentárny akreditív

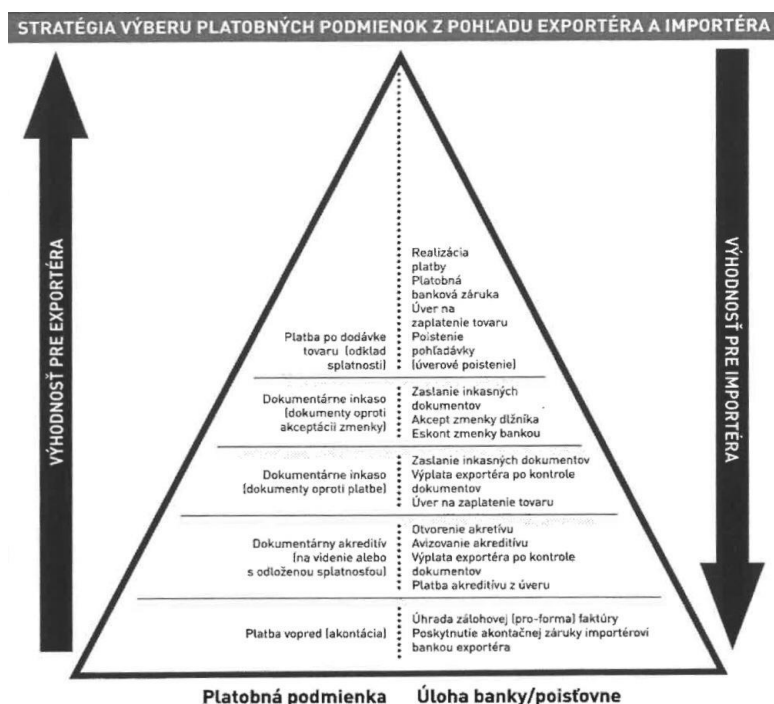
Zdroj: Pavelka, Jamborová, Ružeková (2015).

Tabuľka 3: Rozdelenie platobných nástrojov z pohľadu banky

Platobné nástroje	
Bez záväzkové	Hladká platba do zahraničia (príkaz na úhradu do zahraničia) SEPA platba v mene
Záväzkové	Hladká platba, SEPA inkaso Bankový alebo súkromný šek Dokumentárne inkaso (D/P) Cudzia zmenka akceptovaná importérom Vlastná zmenka vystavená importérom Dokumentárny akreditív (L/C)

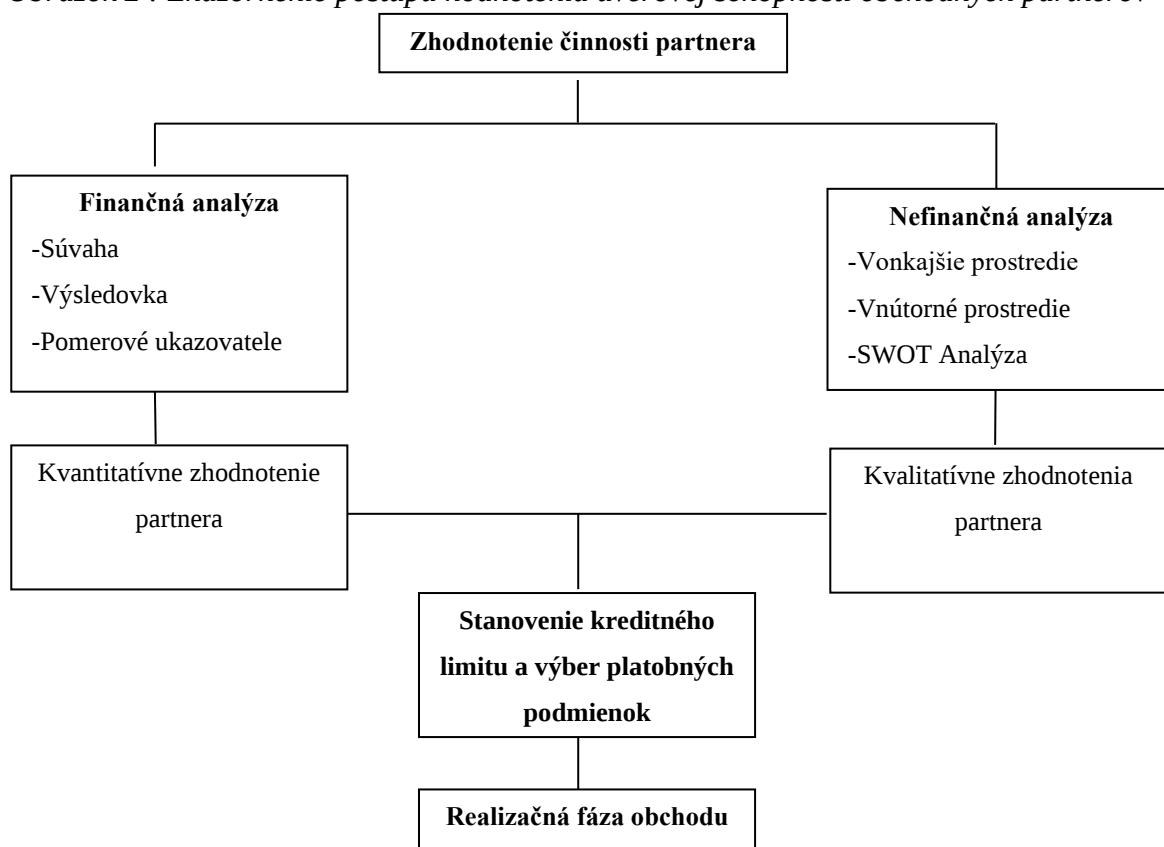
Zdroj: Steinhauser, Pavelka (2021)

Obrázok 1 : Stratégia výberu platobných podmienok v medzinárodnom obchode

Zdroj: Pavelka, Jamborová, Ružeková (2015)

Obrázok 2 : Znáozornenie postupu hodnotenia úverovej schopnosti obchodných partnerov

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Pilcha (2010)

2 Cieľ a metodika práce

Pri dohadovaní nového obchodného vzťahu je potrebné vedieť kto je naším odoberateľom predtým ako akceptujeme objednávku resp. dodáme tovar. Preto je kľúčové aby sme preverili bonitu obchodného partnera pre zabránenie vzniku rizikovej pohľadávky.

Cieľom mojej bakalárskej práce je určenie algoritmov stanovovania kreditných limitov firemných zákazníkov na základe analýz dôveryhodnosti a bonity obchodných partnerov. Na to aby sme to urobili je potrebné vykonať analýzu bonity, nastavenia kreditného limitu a výber platobných podmienok.

Predtým ako sme začali analyzovať samotnú bonitu sme si stručne povedali základné informácie o firme. Následne sme preverovali úverovú spôsobilosť pomocou finančnej a nefinančnej analýzy. Vo finančnej analýze sme porovnávali súvahy a výkazy ziskov a strát za posledné tri účtovné obdobia, ktoré sme porovnávali v čase. Potom sme si vybrali metódu pomerových ukazovateľov, ktoré sme tak isto porovnávali v čase. Nefinančná analýza v sebe zahŕňala analýzu vonkajšieho prostredia firmy, ktoré sme rozdelili na makroekonomickú analýzu a odvetvovú analýzu. Ďalej aj analýzu vnútorného prostredia firmy, kde sme sa pozerali na aspekty ako sú meno firmy, včasné splácanie záväzkov a kvalitu ponúkaných výrobkov a služieb. Nefinančnú analýzu sme zakončili stručnou SWOT analýzou. Po zhrnutí výsledkov týchto analýz sme sa nášmu obchodnému partnerovi nastavili kreditný limit a určili sme platobné podmienky.

Všetky informácie podľa ktorých bola vykonaná analýza bonity obchodného partnera sa dajú voľne dohľadať na internetových stránkach nasledujúcich subjektov:

- Fostat
- Register účtovných závierok
- Finančná správa SR
- Sociálna poisťovňa
- Štatistický úrad SR
- Internetová stránka analyzovanej firmy

3 Výsledky práce a diskusia

3.1 Základné informácie o firme

NELAPEK s.r.o. je spoločnosť s viac ako 30 ročnou rodinou tradíciou. Podnikateľskú činnosť začala v roku 1991 ako malá miestna pekáreň. Postupne sa prostredníctvom investícií spoločnosť rozvíjala a zväčšovala až do súčasnej podoby. NELAPEK s.r.o. ponúka široký sortiment výrobkov ako napríklad čerstvé pečivo – rôzne typy voľných chlebov a rohlíky, ale aj balené pečivo – viaceré druhy balených chlebov, závinov, pletencov. Súčasťou výrobného portfólia sú aj špecializované výrobky so zameraním sa na špecifické skupiny odberateľov (napríklad výrobky bez gluténu, so zníženým obsahom sacharidov, prípadne so zvýšeným obsahom bielkovín).

(Nelapek, 2021)

Obchodné meno:	NELAPEK s.r.o.
Sídlo:	Vinohrady 9727/3D, 940 51 Nové Zámky
IČO:	47 077 166
Právna forma podnikania:	Spoločnosť s ručením obmedzeným

(finstat, 2023)

3.2 Finančná analýza

Pri finančnej analýze spoločnosti sme použili voľne dostupné zdroje z internetu, okrem iného register účtovných závierok (www.registeruz.sk). Pre potreby finančnej analýzy sme vychádzali z posledných 3 dostupných účtovných období za roky 2019, 2020 a 2021.

3.2.1 Súvaha

Tabuľka 4 : Skladba aktív a pasív

Skladba aktív a pasív v EUR	2019	2020	2021
Neobežný majetok	1 718 619	1 555 580	2 322 369
Obežný majetok	2 510 628	3 030 056	3 321 418
Vlastné imanie	3 264 086	3 667 846	4 699 291
Záväzky	965 161	917 790	944 496

Zdroj: vlastné spracovanie

Rast neobežného a obežného majetku nám v tomto kontexte hovorí hlavne o zvýšení intenzity obchodnej činnosti. Tá bezprostredne súvisí s investíciami do strojového a technologického vybavenia, prípadne iného výrobného zázemia. Znamená to, že investície

do výrobného zázemia zvýšili výrobnú kapacitu, prípadne zefektívnili výrobný proces. V rámci súvahy tak došlo k zvýšeniu obežného majetku (pohľadávky, zásoby), firma zaznamenala tiež rast na úrovni, týmto skutočnostiam sa neskôr venujeme v ďalšej časti analýzy.

Rast vlastného imania a pokles záväzkov je možné z pohľadu veriteľa / dodávateľa vnímať pozitívne. V analyzovanej spoločnosti došlo k zvýšeniu objemu vlastných prostriedkov, z ktorých sa financuje krátkodobý a dlhodobý majetok. V tejto súvislosti poklesol objem aj miera záväzkov. Tieto skutočnosti indikujú zlepšovanie finančnej situácie, a teda lepšiu obchodnú dôveryhodnosť. Vývoj naznačuje aj zvýšenie hodnoty firmy a schopnosti pružnejšie reagovať na vonkajšie vplyvy.

3.2.2 Výkaz ziskov a strát

Tabuľka 5 : Skladba tržieb a nákladov

Skladba tržieb a nákladov v EUR	2019	2020	2021
Tržby	6 755 516	7 292 835	7 585 148
Náklady	5 533 449	5 571 415	5 967 675
Výsledok hospodárenia	954 308	1 358 595	1 270 040

Zdroj: vlastné spracovanie

Pri zjednodušenom pohľade na tržby a náklady v sledovaných obdobiach vidíme, že rast tržieb je progresívny v porovnaní s rastúcimi nákladmi, výsledkom čoho je lepšia pridaná hodnota a nakoniec, aj rast hodnoty výsledku hospodárenia. Výsledok hospodárenia sa v roku 2021 oproti roku 2020 znížil, napriek tomu firma dosiahla pomerne vysokú mieru rentability. Stagnáciu ziskovosti mohol na jednej strane spôsobiť rast cien vstupov (suroviny, personálne náklady) a súbežne nedošlo k náležitému navýšeniu obchodných cien. Vplyv na výsledok hospodárenia mohol mať aj jednorazový a / alebo optimalizačný náklad.

3.2.3 Pomerové ukazovatele

Tabuľka 6 : Pomerové ukazovatele rentability

Pomerové ukazovatele rentability	2019	2020	2021
Rentabilita aktív- ROA	34.0%	42.7%	32.8%
Rentabilita vlastného imania- ROE	44.0%	53.4%	39.4%
Rentabilita tržieb- ROS	21.5%	26.9%	25.2%

Zdroj: vlastné spracovanie

$$\text{ROA} = \text{EBITDA} / \text{aktíva}$$

Tento ukazovateľ vyjadruje, aká časť zisku bola vyprodukovaná z investovaného kapitálu a slúži na posúdenie efektívnosti využitia aktív vo vzťahu k zisku. Pri eliminácii kreditného rizika je táto hodnota dôležitá, pretože nám ukazuje mieru krytia rizikových aktív. Čiže ak je toto číslo vyššie ako rizikové aktíva tak firma má dostatok majetku na to aby ich financovala. V tomto prípade sa hodnoty ROA menili z 34,0% na 42,7% a následne klesli na 32,8%. V trende sa hodnoty znížili, čo hovorí o zhoršení efektívneho využitia aktív.

$$\text{ROE} = \text{EBITDA} / \text{vlastné imanie}$$

Vyjadruje percento zisku, ktorý firma generuje z vlastného imania a slúži na posúdenie efektívnosti využitia vlastného imania vo vzťahu k zisku. Tak ako pri ROA, hodnoty ROE sa v sledovaných obdobiach znížili, čo hovorí o zhoršení efektívneho využitia vlastného imania.

$$\text{ROS} = \text{EBITDA} / \text{tržby}$$

Tento ukazovateľ vyjadruje aké percento podielu zisku firma vytvára na 1 EUR tržieb. Hodnoty ROS sa zvýšili z 21,5% na 26,9% a potom klesli na 25,2%. Vývoj tohto ukazovateľa hodnotíme ako stabilný, faktom ale je podiel EBITDA na tržbách je v každom roku pomerne vysoký a nad trhovým priemerom.

Tabuľka 7 : Pomerové ukazovatele likvidity

Pomerové ukazovatele likvidity	2019	2020	2021
Likvidita 1.stupňa	1.9	2.1	0.5
Likvidita 2. stupňa	2.6	3.3	3.5
Likvidita 3. stupňa	2.7	3.3	3.5
Pracovný kapitál	1 565 274	2 115 100	2 380 680

Zdroj: vlastné spracovanie

$$\text{Likvidita 1.stupňa} = \text{finančné účty} / (\text{krátkodobé záväzky})$$

Tento ukazovateľ vyjadruje schopnosť platiť svoje záväzky ihneď pomocou disponibilnej hotovosti, čiže vo forme pokladničnej hotovosti alebo prostriedkami na bankových účtoch. Teoretickým ideálnym stavom je hodnota „Čím vyššia hodnota tým“, ktorá znamená, že v prípade potreby je spoločnosť schopná uhradiť svoje prevádzkové záväzky okamžite. Na druhej strane, z pohľadu podnikateľa zrejme nie je najefektívnejšie držať hotovosť, ktorá nie je využívaná za účelom ďalšieho rozvoja spoločnosti, alebo

podnikania. V poslednom roku sa tento ukazovateľ znížil ale napriek tomu sa udržal v nekritickej hodnote. Ak však nedôjde k zmene trendu, v budúcnosti to môže znamenať, že spoločnosť môže mať problém s udržaním dostatočnej okamžitej likvidity. Takýto stav môže byť zapríčinený predlžovaním doby obratu pohľadávok.

$$\text{Likvidita 2. stupňa} = (\text{obežný majetok} + \text{pohľadávky}) / (\text{krátkodobé záväzky})$$

Ukazovateľ hovorí o tom, akým objemom EUR vo forme pohľadávok a dostupnou hotovosťou je spoločnosť schopná pokryť krátkodobé záväzky. V čase sa táto hodnota zvyšuje, čo považujeme z pohľadu veriteľa za pozitívne.

$$\text{Likvidita 3. stupňa} = (\text{obežný majetok} + \text{pohľadávky} + \text{zásoby}) / (\text{krátkodobé záväzky})$$

Tak ako likvidita 2. stupňa aj tento ukazovateľ hovorí o tom, akým objemom EUR vo forme pohľadávok, dostupnou hotovosťou ale aj zásob je spoločnosť schopná pokryť krátkodobé záväzky. Opäť v čase sa táto hodnota zvyšuje a pre veriteľa to je pozitívne.

$$\text{Pracovný kapitál} = (\text{obežný majetok} - \text{pohľadávky}) - (\text{krátkodobé rezervy} + \text{krátkodobé záväzky} + \text{bežné bankové úvery} + \text{krátkodobé finančné výpomoci})$$

Tento ukazovateľ vyjadruje akú hodnotu krátkodobých aktív má firma na pokrytie svojich záväzkov. Jeho hodnota hovorí o finančnom zdraví a výkonnosti firmy. V stabilných výrobných firmách kde tržby medziročne rastú sa pracovný kapitál a likvidita 3. stupňa zvyšujú priamo úmerne, čo platí pre NELAPEK s.r.o.

Tabuľka 8 : Pomerové ukazovatele aktivity

Pomerové ukazovatele aktivity v dňoch	2019	2020	2021
Doba obratu pohľadávok z obchodného styku	27.4	20.1	26.2
Doba obratu záväzkov z obchodného styku	51.2	44.4	45.9
Doba obratu zásob	1.1	0.7	2.0

Zdroj: vlastné spracovanie

$$\text{Doba obratu pohľadávok} = \text{pohľadávky z obchodného styku} / \text{tržby}$$

Vyjadruje koľko dní od vystavenia faktúry v priemere trvá, kým ju zinkasujeme. Z tabuľky vidíme, že inkasovanie pohľadávok sa počas rokov zrýchlilo, čo je pre veriteľov dobrá správa.

$$\text{Doba obratu záväzkov} = \text{záväzky z obchodného styku} / \text{tržby}$$

Meria priemernú rýchlosť uhrádzania obchodných záväzkov. Z tabuľky je vidieť, že rozhodnutia manažmentu stabilizujú hodnotu tohto ukazovateľa, táto skutočnosť môže pozitívne ovplyvniť plánovanie toku hotovosti v spoločnosti. Je nutné zdôrazniť, že doba obratu záväzkov je jeden z kľúčových pomerových ukazovateľov pri nastavovaní kreditného limitu.

$$\text{Doba obratu zásob} = \text{zásoby} / \text{tržby}$$

Tento ukazovateľ meria rýchlosť obratu zásob, za ktorú spoločnosť priemerne predá svoje zásoby. Pre pekárenské odvetvie je typická rýchla obrátka zásob, keďže zväčša ide o tovar rýchlej spotreby. V prípade dlhšieho skladovania výrobného materiálu (napr. múka) prípadne výrobkov môže dôjsť k zníženiu kvality. Stav zásob v spoločnosti kopíruje výrobný a obchodný model. Nie je vylúčené, že prípadný nárast tržieb môže spôsobiť tlak na dobu obratu, to znamená, že bude potrebné byť výrobné a tovarovo pripravený uspokojiť väčší počet zákazníkov.

Tabuľka 9 : Pomerové ukazovatele zadlženosti

Pomerové ukazovatele zadlženosti	2019	2020	2021
Debet ratio	22.8%	20.0%	16.7%
Equity ratio	77.2%	80.0%	83.3%
Úverová zadlženosť aktív	0.0%	0.0%	0.0%
Úrokové krytie	571.3	811.5	1,064.4

Zdroj: vlastné spracovanie

$$\text{Debet ratio} = \text{záväzky} / \text{aktíva}$$

Tento ukazovateľ vyjadruje pomer dlhového financovania(záväzkov) voči celkovým aktívam. Jeho hodnota je dôležitá predovšetkým pre veriteľov firmy. Čím vyššie je toto číslo, tým silnejšie je potenciálne riziko pre veriteľov, pretože hovorí o spôsobe financovania aktív spoločnosti. Vidíme, že trend v časovom rade je pozitívny.

$$\text{Equity ratio} = \text{vlastné imanie} / \text{aktíva}$$

Tento ukazovateľ vyjadruje pomer vlastného imania voči celkovým aktívam. Jeho hodnota dosahuje vysoké hodnoty a spravidla čím vyššie toto číslo je, tým menšie riziko pre veriteľov, pretože ukazovateľ vyjadruje vnútornú schopnosť podieľať sa na financovaní aktív firmy. Inými slovami, aké percento majetku je kryté vlastnými zdrojmi samotnej spoločnosti. Hodnota je mimoriadne vysoká a je výrazne nad rámec trhových štandardov.

$$\text{Úverová zadlženosť aktív} = \text{aktíva} / \text{bankové úvery a výpomoci}$$

NELAPEK s.r.o. nemá v sledovaných obdobiach žiadne úvery. Tento stav nie je jednoznačne interpretovateľný. Na jednej strane môžeme hodnotiť kladne, že na rozvoj využíva zdroje, ktoré sama vyprodukuje, na druhej strane, dynamika rastu závisí aj od miery disponibilných zdrojov. Prevádzkové bankové financovanie môže upokojiť tlak veriteľov na cashflow a znížiť dobu obratu záväzkov.

$$\text{Úrokové krytie} = \text{EBIT} / \text{Nákladové úroky}$$

Ukazovateľ hľadá odpoveď na otázku, koľkokrát je podnik schopný zaplatiť úroky prostredníctvom vyprodukovaného a naakumulovaného zisku. V čase sa táto hodnota zvyšuje. To značí, že analyzovaná spoločnosť má vysokú schopnosť pokryť úrokové náklady, čo indikuje relatívne silnú finančnú pozíciu a objektívne znížené riziko nesplatenia úrokov.

3.3 Nefinančná analýza

3.3.1 Vonkajšie prostredie firmy

Makroekonomické

Medzi najväčšie hrozby patrí **inflácia**. Podľa Štatistického úradu SR inflácia za rok 2022 predstavovala hodnotu 12,8%.

(Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2023)

Síce pekárenské výrobky, najmä chlieb a rohlíky sú tovarmi vysokej spotreby a spotrebitelia si ich kúpia oveľa radšej ako drahé potraviny (napr. mäso), môže inflácia nejako ovplyvniť spotrebu a vývoj tržieb. S rastom inflácie rastú aj **úrokové sadzby** a to môže tak isto ovplyvniť tržby NELAPEK s.r.o., resp. spotrebiteľské správanie.

Odvetvová analýza

Toto odvetvie môžeme definovať ako **zrelé**, keďže funguje odnepamäti. Spotrebitelia pekárenské výrobky dobré poznajú a nakupujú.

Konkurencia na trhu je pomerne veľká napr. líder trhu Penam, ktorý dosahuje tržby viac ako 50 miliónov eur a pekáreň Vamex. Spomedzi všetkých konkurentov je však Nelapek najlacnejší a práve týmto si udržiava silnú pozíciu na trhu a dlhodobo spolupracuje so svojimi vernými obchodnými partnermi.

Trendy v tomto odvetví sa spájajú so zdravým životným štýlom. NELAPEK s.r.o. okrem tradičných receptúr ponúka vegánske, bielkovinové ale aj bezlepkové verzie balených chlebov.

(Nelapek, 2021)

Spotrebitelia čoraz viac žiadajú o trvalo udržateľné procesy výroby a výrobky pretože chcú prispievať k lepšej budúcnosti planéty. UTZ certifikát hovorí o tom, že podnik spĺňa tieto kritéria a NELAPEK s.r.o. je jeho držiteľom.

(Bureauveritas, 2023)

Ako každé odvetvie tak aj toto má **slabiny**. Príkladom môžu byť dodávateľské reťazce. Suroviny sú čoraz drahšie a ťažšie zohnateľné. Práve toto by mohlo spôsobiť pozastavenie výroby a nesplnenie zmluvných podmienok.

3.3.2 Vnútorne prostredie firmy

Kvalita výrobkov a služieb- NELAPEK s.r.o. je držiteľom certifikátu IFS, ktorý hovorí o tom, že táto pekáreň využíva bezpečné a kvalitné potraviny a výrobné procesy, ako sú samotná výroba, balenie, preprava a skladovanie.

(Sertifikasyon , 2023)

Včasné splácanie záväzkov- z ukazovateľa doby obratu záväzkov, ktorý sme vypočítali pomocou finančnej analýzy môžeme povedať, že NELAPEK s.r.o. spláca svoje záväzky včasne. Takáto firma si nemôže dovoliť nesplácať svoje záväzky pretože neustále vyrába a tým pádom neustále nakupuje a platí. Ak to nebude robiť, dodávatelia nedodajú, firma nebude mať z čoho vyrábať a odoberatelia prestanú nakupovať.

Podľa zákona o správe daní, Finančné riaditeľstvo SR vypracováva zoznam daňových dlžníkov. Tento zoznam zverejňuje na svojom webe v ktorom podľa mena a sídla partnera, vieme dohľadať jeho čiastku daňových nedoplatkov. Ako môžeme vidieť podľa obrázku č. 3, NELAPEK s.r.o. má zaplatené všetky daňové záväzky.

Obrázok 3 : Zoznam daňových dlžníkov ku 27.4.2023

Zoznam daňových dlžníkov

Finančné riaditeľstvo na svojom webovom sídle zverejňuje v zmysle § 52 ods. 1 písm. a) [zákona č. 563/2009 Z.z.](#) [nové okno] o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zoznam daňových dlžníkov do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa zoznam vyhotovuje podľa stavu k poslednému dňu kalendárneho mesiaca, u ktorých úhrnná výška daňových nedoplatkov presiahla 170 eur.

V zozname je uvedené meno a priezvisko fyzickej osoby, jej trvalý pobyt alebo miesto podnikania, ak je odlišné od trvalého pobytu alebo obchodné meno alebo názov právnickej osoby a jej sídlo. Ďalej sa v zozname uvádza suma daňových nedoplatkov.

V prípade, že potrebujete konzultovať zverejnenú informáciu, kontaktujte nás prosím podľa postupu uverejneného v časti [Ako s nami komunikovať](#).

Zoznam umožňuje filtrovať záznamy na základe vyplnenia jednotlivých preddefinovaných položiek filtra. Výsledný vybraný zoznam je možné exportovať do niektorého z povolených formátov (spravidla sú to formáty: .pdf, .xls alebo .csv). Tento export však môže byť obmedzený na stanovený maximálny počet záznamov.

Úplný, aktuálne zverejnený zoznam vo formáte XML v komprimovanom tvare (.zip), sa nachádza v časti ["Exporty z online informačných zoznamov"](#).

Zoznam daňových dlžníkov podľa stavu k **31.03.2023** je vytvorený zlúčením daňových nedoplatkov daňových dlžníkov evidovaných daňovými a colnými úradmi. V prípade úhrady daňového nedoplatku po **31.03.2023** sa zmeny prejavia v zozname zverejnenom do konca nasledujúceho mesiaca po úhrade nedoplatku.

Položky filtra

Názov subjektu

Nelapek s.r.o.

Obec

Nové Zámky

PSČ

940 51

Ulica číslo

Vinohrady 9727

Vyhľadať

Zrušiť vyhľadávanie

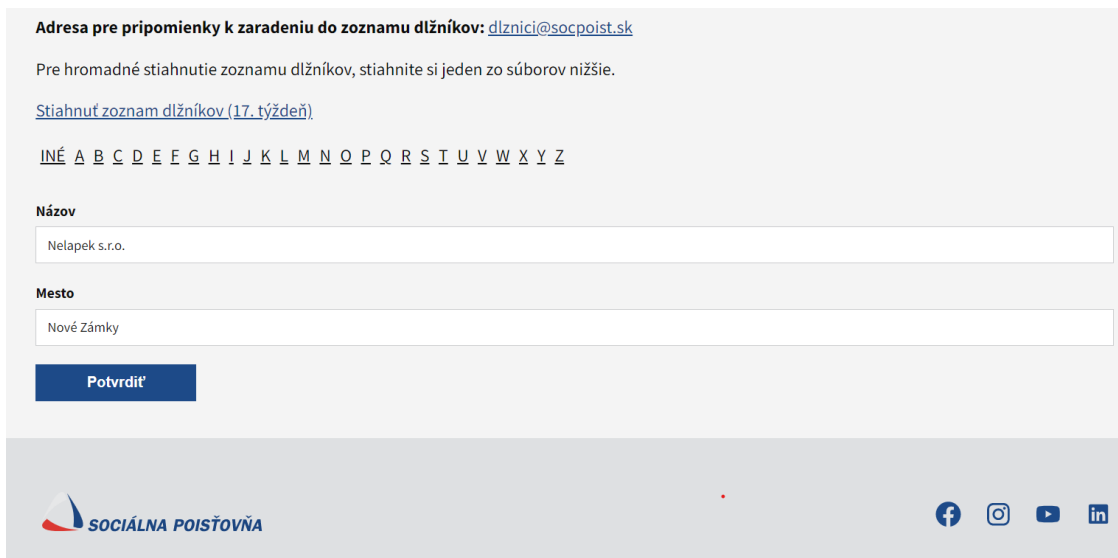
Výsledky vyhľadávania

Zoznam neobsahuje žiadne položky

Zdroj: Finančná správa Slovenskej republiky (2023)

Tak isto ako Finančné riaditeľstvo SR, Sociálna poisťovňa vypracováva podobný zoznam dlžníkov. NELAPEK s.r.o. má zaplatené všetky záväzky aj voči Sociálnej poisťovni.

Obrázok 4 : Zoznam dlžníkov sociálneho poistenia z 27.4.2023

Adresa pre pripomienky k zaradeniu do zoznamu dlžníkov: dlznici@socpoist.sk

Pre hromadné stiahnutie zoznamu dlžníkov, stiahnite si jeden zo súborov nižšie.

[Stiahnuť zoznam dlžníkov \(17. týždeň\)](#)

INÉ A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Názov

Nelapek s.r.o.

Mesto

Nové Zámky

Potvrdiť

 SOCIÁLNA POISŤOVŇA

Zdroj: Sociálna poisťovňa (2023)

Z webovej stránky notar.sk sme zistili, že NELAPEK s.r.o. si v roku 2022 zobral úver od Tatra banky, a.s. Podľa tejto skutočnosti môžeme konštatovať, že je to pre nás pozitívna správa, pretože pred tým ako sme zhodnotili partnera my, ho zhodnotil veľký subjekt ako je banka. (Notár, 2023)

Meno firmy- firma spolupracuje so silnými obchodnými reťazcami ako sú Lidl, Kaufland, Coop jednota a Terno. Práve toto hovorí o mene firmy dostatočne veľa na to aby sme ho vedeli posúdiť.

SWOT analýza

Tabuľka 10: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• Logistické kanály- Strategická poloha v rámci mesta Nové Zámky a Západného Slovenska • Vlastné distribučné cesty- distribúcia pomocou vlastných nákladných áut • Cena- najlacnejšie výrobky spomedzi konkurencie • Diverzifikované portfólio výrobkov- rôzne druhy čerstvého a baleného pečiva • Dlhodobá spolupráca so silnými obchodnými reťazcami- Lidl, Kaufland, Terno a Coop jednota	• Obmedzený dosah • Obmedzená výrobná kapacita • Vysoká energetická náročnosť výroby • Slabo kvalifikovaná pracovná sila
Príležitosti	Hrozby
• Rozšírenie do častí stredného a východného Slovenska • Výroba bio výrobkov • Marketing	• Silné postavenie na trhu konkurentov- napr. Penam • Energetická kríza • Zdražovanie surovín • Inflácia

Zdroj: vlastné spracovanie

3.4 Nastavenie kreditného limitu a určenie platobných podmienok

Z výsledkov finančnej analýzy môžeme tvrdiť, že finančná situácia spoločnosti NELAPEK s.r.o. je viac ako uspokojivá. Spoločnosť vykazuje pozitívne znaky finančného zdravia. Toto tvrdenie vieme podložiť tým, že firma vykazuje v sledovaných obdobiach stabilné hospodárske výsledky s dostatočnou rentabilitou a kvalitnou štruktúrou aktív a pasív. Väčšina pomerových ukazovateľov dosahuje nadpriemerné hodnoty v porovnaní s teoretickými predpokladmi. Doba obratu obchodných záväzkov a obchodných pohľadávok je v rovnováhe a táto rovnováha v kombinácii s rýchlou dobou obratu zásob podporuje plynulý vnútorný tok finančných prostriedkov. Hodnota vlastného imania je vysoká tak absolútne, ako aj v pomere k celkovej hodnote pasív. To značí, že je v menšej miere závislá od externých zdrojov krytia majetku (obchodné záväzky alebo bankové úvery), v prípade výkyvov na trhu alebo v obchodnej činnosti je spoločnosť schopná absorbovať dôsledky takýchto situácií.

Zároveň odvetvie, v ktorom spoločnosť NELAPEK s.r.o. podniká, patrí medzi jedno z najstabilnejších. Ide o výrobu základných potravín, ktorých spotreba sa v prípade nepriaznivého hospodárskeho a ekonomického vývoja obmedzuje ako posledná. Na súčasnú a budúcu činnosť vplýva aj dlhoročná podnikateľská história spoločnosti, tá indikuje stabilné personálne zázemie a dobrú znalosť a hĺbku obchodných vzťahov.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme pre skúmanú spoločnosť stanovenie kreditného limitu vo výške 80 000 EUR. To zodpovedá približne jednej pätine priemerného mesačného objemu dodávateľských faktúr. Berúc do úvahy skutočnosť, že s partnerom obchodujeme prvý krát, dĺžku splatnosti vystavenej faktúry stanovujeme na 15 dní. V prípade, že by po 3 fakturáciách nedošlo k omeškaniu úhrad vystavených faktúr, splatnosť by sme predĺžili na 30 dní. Ak bude obchodný styk realizovaný hladko, je možné zvážiť zvýšenie kreditného limitu. Naopak, ak by dochádzalo k omeškaniam úhrad vyšlých faktúr, navrhli by sme v prvom kroku skrátenie splatnosti faktúr súvisiacich s dodaným tovarom. Alternatívou by mohlo byť využitie niektorého zo zabezpečovacích nástrojov, ako napríklad poistenia pohľadávky.

Vychádzajúc z finančnej analýzy ale aplikovanie zabezpečovacích nástrojov nie je nevyhnutné platobná disciplína spoločnosti NELAPEK s.r.o. sa javí ako bezproblémová. Riešením s minimálnymi nákladmi môže byť preverenie sledovanej spoločnosti externou agentúrou prípadne preverenie poistného limitu vybranými poisťovňami. Navrhovaná výška

kreditného limitu je, vzhľadom na kvantitatívne a kvalitatívne aspekty našej analýzy, bezpečná a zároveň, z obchodného pohľadu, dostatočne objemovo zaujímavá.

4 Záver

Táto záverečná práca sa venovala posudzovaniu bonity obchodných partnerov pre elimináciu kreditných rizík v podnikaní. V prvej časti sme sa venovali problematike z teoretického hľadiska a rozdelili sme ju do troch podkapitol. V prvej podkapitole sme zdefinovali pojem bonita a ako ju analyzovať z finančného a nefinančného hľadiska. Druhá podkapitola rozoberala druhy finančných rizík. Tretia podkapitola bola venovaná kreditným rizikám a nástrojom, pomocou ktorých vieme tieto riziká eliminovať.

Následne sme túto problematiku rozoberali v praxi. Teoretické poznatky sme aplikovali na firme NELAPEK s.r.o., ktorej bonitu sme analyzovali z finančného a nefinančného hľadiska. Finančná analýza bola spracovaná pomocou účtovných závierok za posledné tri účtovné obdobia, ktoré sme jednoducho vyhľadali na internete. Nefinančná analýza skúmala vonkajšie a vnútorné prostredie firmy a tak isto pre jej vypracovanie sme použili internetové zdroje.

Z výsledkov týchto analýz sme nastavili obchodnému partnerovi kreditný limit a dohodli platobné podmienky.

Zoznam použitej literatúry

BUREAUVERITAS. *UTZ CERTIFIED* [online]. 2020 [cit. 2023-04-21]. Dostupné na: <https://www.bureauveritas.sk/utz-certified>

CFO. *Vyhodnocovanie kreditného rizika a kreditných limitov pre nových zákazníkov* [online]. 2013 [cit. 2023-03-09]. Dostupné na: <http://www.cfo.sk/articles/vyhodnocovanie-kreditneho-rizika-a-kreditnych-limitov-pre-novych-zakaznikov#.ZETmanZBy3A>

EUROEKONÓM. *Úverové riziko* [online]. 2022 [cit. 2023-02-12]. Dostupné na: <https://www.euroekonom.sk/uverove-riziko/>

FAP. *Dodávateľské riziko a dodávateľský úver (limit)* [online]. 2023 [cit. 2023-03-11]. Dostupné na: https://www.fap.sk/DODAVATELSKE_RIZIKO.htm

FILARSKÁ, Jana. *Zborník vedeckých prác katedry ekonómie a ekonomiky anno 2015*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, 2015. 152 s. ISBN 978-80-555-1351-5

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Zoznam daňových dlžníkov* [online]. 2023 [cit. 2023-04-27]. Dostupné na: https://www.financnasprava.sk/sk/elektronicke-sluzby/verejne-sluzby/zoznamy/detail/_f4211cf3-eb6d-4b43-928e-a62800e27a3a/?q=ErBVnqKl-yvaquWzlOVBbBF4tBaafRcZKP3tWX7vEAt4ZY7S2xcYQcQbBmNh33RXyJ3g-n4e4S4Z0E7vYpM9yZeDO6_B2nAefFZyytnsOF67q6B6lLyEF1XvWFqiZxo-Ykw9sKnV4XfsJLnMXEquvNoe0xcQFPVmv5BI-8Jbi97mYqDtlb-pnWtNujwqfMizMx3o_LXeK-x9SoX3GPtn6q70pCgloAHedm23OA2S23AavleY-6-N8xLryq76JPS6oXYWO6lDmFXtFblnsPDDxEmh9VwrH0uF2GKywkSnshfAy8pz5euAybGScF0ATkSNi9OPmep_xLMRr30YMxswNK_2ilXG5uaLBbzPIIoKxfEVOBds9UUNuZ7PZbr_i90CrcxbPJjd1qozLEZKfl1B6Tw0uxWTiMv0_GieMOlcGNGWoWZlCYYRmYgefuCrYW_e_wITPMYJJTl6DvE1l4J_jtepAerhXUn25Nty4quzGGpE17cbXQ

FINSTAT. *Nelapek s.r.o.* [online]. 2023 [cit. 2023-04-10]. Dostupné na: <https://www.finstat.sk/47077166>

GRAYDON UK LIMITED. *Understanding Creditworthiness* [online]. 2022 [2023-02-11]. Dostupné na: <https://graydon.co.uk/resources/wiki/understanding-creditworthiness>

INTERNATIONAL MONETARY FUND. *Crisis upon crisis* [online]. 2023 [2023-04-30]. Dostupné na: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2022/>

INVESTOPEDIA. *Creditworthiness* [online]. 2023 [2023-02-21]. Dostupné na: <https://www.investopedia.com/terms/c/credit-worthiness.asp>

NELAPEK. *Náš príbeh* [online]. 2020 [2023-03-25]. Dostupné na: <https://www.nelapek.sk/nas-pribeh>

NOTÁR. *ÚRADNÝ VÝPIS z Notárskeho centrálneho registra záložných práv (NCRzp)* [online]. 2022 [2023-04-10]. Dostupné na: <https://www.notar.sk/zalozne-pravo/?actId=6218891fca4b773bb7b19002>

PAVELKA, Ľuboš, JAMBOROVÁ Erika Mária a RUŽEKOVÁ Viera. *Manuál slovenského exportéra: základy bezpečného obchodovania so zahraničím*. Prievidza: GNOWEE, 2015. 107s. ISBN 978-80-97-22059-4.

PILCH, Ctibor. Seriál: O riadení úverového rizika . *Finančné trhy: odborný mesačník pre teóriu a prax finančných trhov*. Bratislava: Derivát, 2010. ISSN 1336-5711.

REGISTER ÚČTOVNÝCH ZÁVIEROK. *Nelapek s.r.o.* [online]. 2023 [2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/1475524>

SERTIFIKASYON. Certifikát IFS [online]. 2023 [2023-04-21]. Dostupné na: <https://www.sertifikasyon.com/sk/hizmet/ifs-belgesi/>

SIVÁK, Rudolf a Ľubomíra GERTLER a kolektív. *Riziko vo financiách a v bankovníctve*. Bratislava: SPRINT 2 s.r.o., 2018. 485s. ISBN 978-80-89710-45-4.

SOCIÁLNA POISŤOVŇA. *Zoznam dlžníkov* [online]. 2023 [2023-04-27]. Dostupné na:

<https://www.socpoist.sk/zoznam-dlznikov?name=Nelapek+s.r.o.&city=Nov%C3%A9+Z%C3%A1mk&glossary=>

STEINHAUSER, Dušan a PAVELKA, Ľuboš. *Riadenie rizík v medzinárodnom obchode*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2021. 139 s. ISBN 978-80-225-4804-5.

ŠSTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Informačná správa* [online]. 2023 [cit. 2023-04-02]. Dostupné na:

https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/informationmessages/inf_sprava_detail/4cd4c441-c5de-418f-b04f-e252d6557ff0!/ut/p/z1/tVJLU8IwGPwtHnpM87VJSfUWGOUhMAoikIvTlpRWaFPa2Iq3tTxwoz4OJhLkpnd_XazwQKvsMiDOt0GOlV5sDf3teg83bOh3-06HKA7JjAc3c6ng96N2194eHkK8Kexaxg-8Lv-bEQdoB4W3_MfscAiyNWhE7xWYRUkqNqhNI9RsNMWmIMqM-OmziWqijKojxbUldQ7s9NoQyNKHRR5G4mo48coBBoj6XrupuN5LI6hlS-idIPXv0Ivf8rbxoEzi7d88QHp9fmAsjGAP-57MOSDxezynthDg5BPwjcbaeGBnPTgML-tUNniRty-zx_M_RhwAHv3Uiqk9fT4cBDfdqFzLV41X_1GOmeOWk95kaxIEOmmIFV79FimoypGFmN1Fmg818BoQxn7r0suMR0grzPCS-ES5lLEtZ2i-l-c6J1kV1ZYEFTdPYW6W2e2lHKrPgK0qiKhP8FImLbJH55Ih28eSaUBEeydtYLnFOxlbJjs

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV. *Slovník základných pojmov* [online]. 2018 [2023-02-22]. Dostupné na: https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/slovník_zakladnych_pojmov.pdf

TKÁČOVÁ, Jana. Finančná a nefinančná analýza pri posudzovaní úverovej schopnosti firemných klientov komerčných bánk. *Finančné trhy: odborný mesačník pre teóriu a prax finančných trhov*. Bratislava: Derivát, 2007. ISSN 1336-5711 Dostupné na: <http://www.derivat.sk/files/2007%20jan-jun/HotDec2007FAaNFafirmyTkacova.doc>